nasıl bir ekonomi

Yayın Adı	: Nasıl Bir Ekonomi	Yayın Tarihi	: 29.12.2022	Küpür Sayfa	: 7
Referans No	: 114550557	Rek.E.($)	: 1068,61	Tiraj	: 49320
Periyod	: Haftada Altı	STxCM	: 1068,61	Sayfa	: 1/1
Erişim	: 246600	Dağılım No	: Ulusal	Newslighter	: Web Link

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEK İÇİN SINIRLARI KALDIRIYORUZ.

YapıKredi

Türkiye'de enerji dönüşümünün hızlanması gerekiyor

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi tarafından açıklanan 'Türkiye Elektrik Sisteminde Esneklik Uygulamalarına Yönelik Politika Seçenekleri' raporuna göre, Paris İklim Anlaşması'na imza atan Türkiye'nin, 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için enerji dönüşümünü hızlandırması gerekiyor.

DİDEM ERYAR ÜNLÜ
didem.eryar@nbe.com.tr

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, "Türkiye Elektrik Sisteminde Esneklik Uygulamalarına Yönelik Politika Seçenekleri" raporunu açıkladı.

Rapora göre; Paris İklim Anlaşması'na imza atan Türkiye'nin, 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için enerji dönüşümünü hızlandırması gerekiyor.

Raporda, yenilenebilir enerji kaynaklarının şebekeye entegrasyonunun hızlandırılması ve beraberinde elektrik sisteminin esnekliğinin artırılması için teknolojik seçenekler inceleniyor. Bu kapsamda, 8 ana başlık altında strateji ve politika önerilerinde bulunuluyor.

Raporda, Türkiye'nin gerek enerji arz güvenliğini sağlayabilmesi gerekse 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşabilmesi için büyük ölçüde yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanması gerektiği vurgulanıyor.

Çalışmada, yenilenebilir enerji kaynaklarının sisteme entegre edilebilmesinin yolunun, elektrik sisteminin esnekliğinin artırılmasından geçtiği ifade ediliyor.

Elektrik sistemi esnekliğinin artırılması için, batarya enerji depolama teknolojilerinin, pompaj depolamalı hidroelektrik santrallerinin, iletim ve dağıtım sistemlerinin iyileştirilmesi gibi teknolojik seçenekler bulunuyor. Bu sistemlerin yanında, talep tarafı katılımının etkinleştirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik piyasasında etkinliğini artıracak düzenlemeler gibi, piyasa temelli seçenekler olduğu da kaydediliyor.

Enerji sisteminde kritik bir eşiğe yaklaştık

Rapora ilişkin açıklama yapan SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü, tüm dünyayla birlikte Türkiye'nin de enerji sisteminde kritik bir eşiğe yaklaştığını söylüyor. "Önce COVID-19 salgını ile gerileyen talep, ardından Rusya-Ukrayna Savaşı'nın etkileriyle ortaya çıkan enerji krizi, enerji dönüşümünün gerekliliğini ortaya koydu" diyen Güllü, "Daha fazla değişken yenilenebilir enerji entegrasyonu için; güneş, rüzgâr ve diğer düşük karbonlu teknolojilere yeni yatırımlar yapılırken, eş zamanlı olarak iletim şebekelerinin gelişimine ve sistemdeki rolüne daha fazla odaklanmak büyük önem arz ediyor. Artan sistem esnekliğiyle birlikte, klasik elektrik sistemi yaklaşımı olan baz yük gerekliliği azalacak ve sisteme daha yüksek oranda yenilenebilir enerjinin entegrasyonu mümkün hale gelecek" yorumlarını yapıyor.

ELEKTRİK SİSTEMİNDE ESNEKLİK İÇİN ÖNERİLER

"Türkiye Elektrik Sisteminde Esneklik Uygulamalarına Yönelik Politika Seçenekleri" raporunda daha fazla yenilenebilir enerjinin elektrik sistemi entegrasyonuna imkan veren, elektrik sistemi esnekliğinin artması için uygulanabilecek politika ve strateji önerileri getiriliyor. Bu öneriler şöyle:

▸Organize toptan elektrik piyasalarında yapılacak çeşitli iyileştirmelerin elektrik sistemi esnekliğinin artmasında önemli bir etkiye sahip olabilir.

▸Talep tarafı katılımının etkinleştirilmesi, karbon fiyatlandırılması, Gün İçi Piyasası'nda kapı kapanış sürelerinin gerçek zamana yaklaştırılması ve Gün Öncesi ile Dengeleme Güç Piyasaları'nda negatif fiyat oluşumlarına izin verilmesi ve azami fiyat limitlerinin sistem maliyetlerini yansıtacak şekilde belirlenmesi gerekiyor.

▸Net sıfır emisyon hedefleri doğrultusunda fosil yakıt teşviklerinin tekrar değerlendirilerek zaman içinde kaldırılması önem taşıyor.

▸Enerji depolama seçenekleri sistem esnekliğinde önemli rol oynuyor. Depolama teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması için uzun vadeli stratejilerin ve hedeflerin oluşturulması ciddi faydalar sağlayabilir. Mevzuatta yatırımcı açısından net olmayan noktaların giderilmesi önem taşıyor. Türkiye yüksek yenilenebilir enerji potansiyeli nedeniyle bu teknolojiden yararlanmak için elverişli konumda. Bu kapsamda yeşil hidrojen üretimi ve kullanımı için bir politika çerçevesi ve net sıfır karbon emisyonu doğrultusunda yeşil hidrojen hedefleri oluşturulmalı.

▸Elektrikli araçlar ve bu araçlardan kaynaklı elektrik talebinin yönetilmesinde akıllı şarjın önemli rol oynaması bekleniyor. Akıllı şarj sistemiyle elektrikli araçlardan gelecek elektrik talebinin etkin bir şekilde yönetilmesi sistem dengesi ve güvenilirliğini sağlayacaktır. Aynı zamanda yenilenebilir enerji kesintilerinin engellenmesinde elektrikli araçların şarj-deşarj zamanlamaları önemli olacak. Şarj işlemlerinin belli zaman aralıklarında yapılmasını teşvik edecek "akıllı şarj"a öncelik verecek uygulamalara geçiş yapılması gerekiyor.

▸Akıllı şebeke altyapısının geliştirilmesi ve yeni iş modellerine sağlanacak destek mekanizmaları ile dijitalleşme daha hızlı yayılabilir.

▸Dijitalleşmeyle birlikte iletişim ve takip altyapısının geliştirilmesi de önem taşıyor. Dijitalleşme sayesinde artacak olan veri paylaşımı ve takip sistemleri EPDK, EPİAŞ, TEİAŞ, EDAŞ gibi kamu kurumları arasındaki iletişimi güçlendirecek. Bu sayede, hem paylaşılan verilerdeki uyuşmazlık ortadan kalkabilecek hem de artan iletişim sayesinde sistemin inşa edilmesi kolaylaştırılacak.

Bunları biliyor musunuz?

Montreal'de gerçekleşen BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi 15. Taraflar Toplantısı (COP15), biyolojik çeşitlilik kaybını durdurmak ve tersine çevirmek için tarihi bir anlaşmaya imza attı. Anlaşma, **2030** yılına kadar doğanın kritik eşikten dönmesini ve **1,5** derece hedefinin hayatta kalmasını sağlayacak bir rota çiziyor.

▸**2030** yılına kadar kara ve denizlerin **yüzde 30**'u korunacak,

▸**2030** yılına kadar gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere yılda **30 milyar** dolar tutarında uluslararası kamu finansmanı sağlanacak. Bu finansman gelişmekte olan ülkeleri destekleyecek ve doğayı korumak, restore etmek için harekete geçilmesini sağlayacak.

Evde plastiği hayatımızdan çıkarmanın püf noktaları

1950'lerden beri dünyada 6 milyar tonun üzerinde plastik atık oluştu. Her yıl yaklaşık 8 milyon ton plastik atık denizlere karışıyor! Plastik atıkların büyük çoğunluğu biyoçözünür olmadığı için çevreye bırakılan plastikler yüzlerce hatta binlerce yıl orada kalıyor. Plastik ürünlerden olmayan sigara izmariti, denizde 5 yıl süreyle çözünmeden kalıyor. Bu süre plastik torba için 20 yıl, plastik bardak için 50 yıl ve misina için 600 yıl. WWF raporuna göre Avrupa Çin'den sonra dünyada en fazla plastik üretilen bölge; burada üretilen 27 milyon ton plastiğin sadece üçte biri dönüştürülebiliyor. Akdeniz'e en çok plastik atık ise Türkiye'den atılıyor (günde 144 ton). Daha sonra İspanya (126 ton), İtalya (90 ton), Mısır (77 ton) ve Fransa (66 ton) geliyor. Akdeniz kıyılarını ziyaret eden turistler ise atıkların her yıl yüzde 40 artmasına neden oluyor. Peki günlük hayatımızda plastiği hayatımızdan çıkarmak için ne yapabiliriz? İşte birkaç ipucu...

▸Tıbbi açıdan mecbur kalmadıkça tek kullanımlık maske değil kumaş maske kullanmayı tercih etmek.

▸**Plastik torba yerine bez çantalar kullanmak.**

▸Buzdolabı poşetlerine alternatif bulmak, gerekirse yıkayıp tekrar tekrar kullanmak.

▸**Plastik şişede satılan içecekler yerine cam şişe tercih etmek. Şişe su yerine matara kullanmak.**

▸Streç film yerine cam kap ya da alternatif geri dönüşümlü ürünleri tercih etmek.

▸**Doğada çözünür çöp torbalarını kullanmak.**

▸Yemek siparişlerinde plastik çatal bıçak istememek.

▸Giysilerdeki plastiğe dikkat etmek, alternatif doğal materyaller tercih etmek.

▸**Plastik ambalajlı sıvı sabun yerine kalıp sabun kullanmak.**

▸Plastik içeren ambalajları geri dönüşüme uygun olan çöp konteynırlarına atmak. Bunu yaparken temiz olduklarından emin olmak.